

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2586 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Stalbouw.nl
T.a.v. mevrouw E. van Os
Industrieweg 22 C
3738 JX MAARTENSDIJK

Datum	Uw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
8 december 2014		ODH-2014-00637347	Toetsing & Vergunningverlening Milieu	B. de Bles
Bijlage(n)	Uw Kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer
1		00409307	T&V Groen, Geluid, Lucht & EV	06 50 44 55 41
Betreft	vergunningaanvraag van M.T.S. Hoftijzer voor het exploiteren van een agrarisch bedrijf, het verlengen van de ligboxenstal en het houden van 200 stuks melkkoeien, 140 stuks jongvee en 15 schapen aan de Wouddijk 20 te Zwartewaal, gemeente Brielle.			Email bert.de.bles@odh.nl

Geachte mevrouw Van Os,

Ingevolge de Algemene wet bestuursrecht zenden wij u de beschikking op grond van de Natuurbeschermingswet met betrekking tot bovengenoemd onderwerp.

Wij wijzen u op de mogelijkheid om bezwaar in te dienen, waarvoor wij u verwijzen naar bijgaand besluit.

De openbare kennisgeving van de beschikking is bekendgemaakt in de krant Brielsche Courant/Hellevoetse Post.

Afdeling Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

bijlage(n): - beschikking ODH-2014-00629509

AFSCHRIFT

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

M.T.S. Hoftijzer
T.a.v. de heer J.W. Hoftijzer
Wouddijk 20
3238 LG ZWARTEWAAL

Datum	Lw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
- 9 DEC. 2014	4 november 2014	ODH-2014-00629509	Toetsing & Vergunningverlening Milieu	B. de Bles
Bijlage(n)	Lw Kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer
1	Hof008	00409307	T&V Groen, Geluid, Lucht & EV	06 50 44 55 41
Betref	Vergunning ex artikel 19d, eerste lid, Natuurbeschermingswet 1998, M.T.S. Hoftijzer, Wouddijk 20 te Zwartewaal			Email berf.de.bles@odh.nl

BESLUIT genomen op **- 1 DEC. 2014**

Aanvraag

Op 4 november 2014 hebben wij een aanvraag om een vergunning ontvangen ex artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 (verder: de wet) van Stalbouw.nl voor het exploiteren van een agrarisch bedrijf, het verlengen van de ligboxenstal en het houden van 200 stuks melkkoeien, 140 stuks jongvee en 15 schapen van M.T.S. Hoftijzer aan de Wouddijk 20, Zwartewaal, in de gemeente Brielle.

De locatie van het bedrijf ligt in de nabijheid van de Natura 2000-gebieden "Haringvliet", "Voornes Duin", "Voordelta", "Solleveld & Kapittelduinen" en "Duinen Goeree & Kwade Hoek".

Op 11 november 2014 hebben wij verzocht om aanvullende gegevens met betrekking tot de aanvraag. Op 13 november 2014 is aanvullende informatie ontvangen.

De gemeente Brielle is in de gelegenheid gesteld een zienswijze op de aanvraag in te dienen, maar heeft hier geen gebruik van gemaakt.

Besluit

Op grond van onze overwegingen, zoals is weergegeven in bijlage 1, besluiten wij een vergunning ex artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 te verlenen aan M.T.S. Hoftijzer voor het exploiteren van het agrarische bedrijf, het verlengen van de ligboxenstal en het houden van 100 stuks melkvee, RAV-code A1.100.1, 100 stuks melkvee RAV-code A1.13.1, 140 stuks jongvee, RAV-code A3 en 15 schapen, inclusief lammeren, RAV-code B1 aan de Wouddijk 20 te Zwartewaal, in de gemeente Brielle, gelegen nabij de Natura 2000-gebieden "Haringvliet", "Voornes Duin", "Voordelta", "Solleveld & Kapittelduinen" en "Duinen Goeree & Kwade Hoek".

Het Natura 2000-gebied "Haringvliet" is niet gevoelig voor stikstof. Voor dit gebied is geen vergunning ex artikel 19d, eerste lid, van de wet nodig.

Ter bescherming van de aanwezige natuurwaarden verbinden wij aan deze vergunning de volgende voorschriften:

1. De aanvraag van 4 november 2014 inclusief de emissiegegevens en/of depositieberekeningen, de situatietekening met meetpunten, de Hinderwetvergunning van 5 januari 1982 maken deel uit van de vergunning, tenzij voorschriften in deze vergunning anders bepalen.
2. De vergunning wordt afgegeven voor 100 stuks melkvee (RAV-code A1.100.1), 100 stuks melkvee (RAV-code A1.13.1), 140 stuks jongvee (RAV-code A3) en 15 schapen, inclusief lammeren (RAV-code B1).
3. De vergunninghouder dient:
 - de aanvang van de bouwwerkzaamheden uiterlijk één week van tevoren schriftelijk te melden bij de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met een volledig ingevuld "Meldingsformulier Natuurbeschermingswet aan OZHZ". U kunt dit formulier downloaden in het bedrijvenloket op onze website www.odh.nl;
 - latere wijzigingen van gegevens uit het informatieblad, bijvoorbeeld contactpersonen of contactgegevens, vooraf onder vermelding van de wijzigingsdatum schriftelijk te melden aan de afdeling Toezicht en Handhaving;
 - uiterlijk één week na het beëindigen van de bouwwerkzaamheden de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hiervan schriftelijk in kennis te stellen;
 - uiterlijk één week voor de ingebruikname de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hiervan schriftelijk in kennis te stellen.

Contactgegevens van de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zijn: Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585 (fax 078-7708584, e-mailadres meldingnbwet@ozhz.nl).

4. Bij wijzigingen van omstandigheden (bijvoorbeeld de wijziging van de tenaamstelling) waaronder deze vergunning is afgegeven, dient de Omgevingsdienst Haaglanden, Afdeling Toetsing en Vergunningverlening Milieu, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mail: vergunningen@odh.nl hiervan terstond schriftelijk in kennis te worden gesteld.
5. Indien in strijd met de voorschriften waaronder deze vergunning is afgegeven wordt gehandeld, kan dit leiden tot intrekking van de vergunning (artikel 43, tweede lid, van de wet). Overtreding van artikel 19d, eerste lid, van de wet is een economisch delict in de zin van artikel 1a, 2° van de Wet op Economische Delicten. Een economisch delict is een misdrijf voor zover opzettelijk begaan. Voor zover het niet opzettelijk is begaan is het een overtreding.

Bezwaar

De beschikking treedt in werking met ingang van de dag na de toezending of uitreiking aan de geadresseerde(n). Alleen wanneer bezwaar is ingesteld en met toepassing van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht (verder: Awb) hierover een voorlopige voorziening wordt getroffen, wordt de inwerkingtreding van de beschikking geschorst.

Tot zes weken na de inwerkingtreding van deze beschikking kunnen belanghebbenden een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. de secretaris van het AWB-secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag onder vermelding van het kenmerk ODH-2014-00629509. Aan de behandeling van het bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Het verzoek om een voorlopige voorziening moet worden ingediend bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Voor de behandeling van het verzoekschrift is griffierecht verschuldigd.

Op grond van artikel 7:1a van de Awb kan de indiener van het bezwaarschrift in het bezwaarschrift verzoeken om rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter waardoor de bezwaarprocedure op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan worden overgeslagen. Indien wij instemmen met een dergelijk verzoek zenden wij het bezwaarschrift onverwijld door aan de bevoegde rechter.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage(n):

- Bijlage 1: Overwegingen

Afschrift aan:

- Ministerie van Economische Zaken, Directie Regio en Ruimtelijke Economie, t.a.v. de heer drs. P.E.C. Kelderman, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag;
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, Postbus 550, 3300 AN Dordrecht;
- Burgemeester en wethouders van de gemeente Brielle, T.a.v. mevrouw G. Roskam, Postbus 101, 3230 AC Brielle;
- Partij voor de Dieren, Provincie Zuid-Holland, kamer C1.43, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- Stalbouw.nl, t.a.v. mevrouw E. van Os, Industrieweg 22 C, 3738 JX Maartensdijk.

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

BIJLAGE 1: Overwegingen

Gevraagde activiteit

Situatie referentiedatum

De aanvrager beschikt over een Hinderwetvergunning van 5 januari 1982. Op grond van deze vergunning mogen maximaal 69 stuks melkkoeien, RAV-code A1.100.1, en 50 stuks jongvee, RAV-code A3, op het bedrijf aan de Wouddijk 20, 3238 te Zwartewaal, gemeente Brielle, worden gehouden.

Aangevraagde situatie

In de gevraagde situatie wordt de ligboxenstal verlengd en vindt een uitbreiding plaats van de dieren aantallen tot maximaal 100 stuks melkvee, RAV-code A1.100.1, 100 stuks melkvee RAV-code A1.13.1, 140 stuks jongvee, RAV-code A3 en 15 schapen, inclusief lammeren, RAV-code B1 op het bedrijf aan de Wouddijk 20, 3238 te Zwartewaal, gemeente Brielle.

Toetsingskader

Voor de beoordeling van de voorgenomen activiteit in relatie tot de wet is alleen de beoordeling van mogelijke effecten van stikstofdepositie op stikstofgevoelige natuurgebieden van belang.

In dit geval gaat het om de volgende Natura 2000-gebieden: "Haringvliet"¹, "Voornes Duin", "Voordelta", "Solleveld & Kapittelduinen" en "Duinen Goeree & Kwade Hoek".

In verband met de beoordeling van effecten mag rekening gehouden worden met bestaande, vergunde rechten van de gehele inrichting van vóór het referentiejaar van het desbetreffende Natura 2000-gebied. In dit geval zijn als referentiedata de aanwijzingsbesluiten van de in de tabel genoemde Natura 2000-gebieden² relevant.

Tabel 1

Gebiednr.	Gebiedsnaam	Datum aanwijzing Vogelrichtlijn	Datum plaatsing communautaire lijst Habitatrichtlijn
100	Voornes Duin	24 maart 2000	7 december 2004
113	Voordelta	7 december 2001	7 december 2004
99	Solleveld & Kapittelduinen		7 december 2004
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	18 november 1994	7 december 2004

Voor de gevraagde activiteit is in tabel 2 de vergunde situatie ten opzichte van het referentiejaar (zie tabel 1) en de toekomstige situatie met betrekking tot stikstofdepositie voor de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden (uitgedrukt in mol/ha/jaar) opgenomen.

¹ Het Natura 2000-gebied "Haringvliet" is niet gevoelig voor stikstof en derhalve niet verder beoordeeld.

² Gebieden die op grond van artikel 10a, eerste lid, van de wet zijn aangewezen en/of gebieden die voorkomen op de lijst van communautair belang, als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de Habitatrichtlijn (richtlijn 92/43/EEG), vallen onder de definitie van Natura 2000-gebied (artikel 1, onder n, 1° van de wet).

Tabel 2

Natura 2000-gebied	Stikstofdepositie op grens Natura 2000-gebied in vergunde situatie o.g.v. Hinderwetvergunning van 5 januari 1982 ²	Stikstofdepositie op grens Natura 2000-gebied in gevraagde situatie ⁴	Verschil stikstofdepositie op Natura 2000-gebied in vergunde situatie o.g.v. Hinderwetvergunning van 5 januari 1982 en toekomstige gevraagde situatie ⁵
Voornes Duin	0,10	0,24	0,14
Voordelta	0,07	0,16	0,09
Solleveld & Kapittelduinen	0,09	0,21	0,12
Duinen Goeree & Kwade Hoek	0,05	0,11	0,06

De stikstofdepositie is uitgedrukt in mol/ha/jaar.

Wettelijk kader

Voor Natura 2000-gebieden is het ingevolge artikel 1, sub n, juncto artikel 19d, eerste lid, van de wet verboden om - kort weergegeven en voor zover hier van belang - zonder vergunning projecten of andere handelingen te realiseren die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het gebied kunnen verslechteren of een significant verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Beoordeling

Uit de aanvraag en de daarbij behorende documenten blijkt dat de activiteit op de dichtstbijzijnde grens van het Natura 2000-gebied "Voornes Duin" leidt tot een geringe toename van stikstofdepositie van 0,14 mol/ha/jaar, op de dichtstbijzijnde grens van het Natura 2000-gebied "Voordelta" tot een geringe toename van stikstofdepositie van 0,09 mol/ha/jaar, op de dichtstbijzijnde grens van het Natura 2000-gebied "Solleveld & Kapittelduinen" tot een geringe toename van stikstofdepositie van 0,12 mol/ha/jaar en op de dichtstbijzijnde grens van het Natura 2000-gebied "Duinen Goeree & Kwade Hoek" tot een geringe toename van stikstofdepositie van 0,06 mol/ha/jaar ten opzichte van de vergunde situatie op grond van de Hinderwetvergunning van 5 januari 1982 zoals die gold voor de referentiedatum (zie tabel 1).

Voornes Duin

Bij de beoordeling van de effecten als gevolg van de geringe toename in depositie hebben wij rekening gehouden met de specifieke milieukeurmerken en omstandigheden van het gebied. Hieronder vallen o.a. de huidige kwaliteit van de betreffende (sub)habitattypen, de actuele stikstofdepositie en natuurbeheer. Relevant zijn de stikstofgevoelige habitattypen Witte duinen (H2120), Grijze duinen, kalkrijk (H2130A) en heischraal (H2130C), Duinbossen, droog (H2180A), vochtig (H2180B) en binnenduintrand (H2180C) en Vochtige duinvalleien, open water (H2190A, variant oligo- tot mesotroof) en kalkrijk (H2190B) en het leefgebied van Nauwe korfslak (H1014) en Groenknolorchis (H1903).

Voor Witte duinen is de instandhoudingsdoelstelling gericht op behoud van oppervlakte en kwaliteit. Het habitattype komt voor over een klein oppervlak. De kwaliteit is matig tot slecht. Het ontbreken van dynamiek is het belangrijkste knelpunt. Door recent genomen en reeds geplande maatregelen zal het oppervlak naar verwachting flink toenemen en de kwaliteit verbeteren.

Voor Grijze duinen zijn de instandhoudingsdoelstellingen gericht op uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit (subtype A en C). Grijze duinen komen over een vrij groot oppervlak verspreid door

² Gemeten op dichtst bijgelegen grens Natura 2000-gebied.

⁴ Idem 2

⁵ Vanwege de nauwkeurigheid van de gebruikte modellen bij het berekenen en vaststellen van depositiewaarden zijn wij van mening dat een modelmatig berekende toename van 0,05 mol N/ha/jaar of minder niet opgevat kan worden als een toename.

het gebied voor. De kwaliteit is matig tot slecht. Belangrijke knelpunten zijn gebrek aan dynamiek (salt spray, verstuiwing), slechte konijnenstand en onvoldoende intensief beheer. Door herstelprojecten (herstel verstuiwing) en aangepast beheer (begrazing) is het beheer nu grotendeels op orde. Waar dat niet het geval is, zijn afspraken gemaakt voor intensivering van het beheer.

Voor Duinbossen zijn de instandhoudingsdoelstellingen gericht op behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit (subtype A) en behoud oppervlakte en kwaliteit (subtype B en C). Het habitatype komt vooral voor in de binnenduinen. De kwaliteit is overwegend matig door aanwezigheid van exoten. Er zijn geen aanwijzingen dat stikstofdepositie hierop van invloed is.

Voor Vochtige duinvalleien zijn de instandhoudingsdoelstellingen gericht op behoud oppervlakte en kwaliteit (subtype A) en uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit (subtype B). Het habitatype komt voor bij de (grote) duinplassen en meren en in een aantal valleien in de buiten- en middenduinen. De kwaliteit van de duinmeren (H2190A) is matig tot goed, in een aantal plassen is sprake van eutrofiering door de aanwezige vogelkolonies. De kwaliteit van de kalkrijke valleien (subtype H2190B) is vrijwel overal goed. Recent zijn herstelprojecten uitgevoerd ten behoeve van Vochtige duinvalleien, kalkrijk, en er zijn nog meer herstelprojecten gepland. Hierdoor is het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen gegarandeerd.

De Nauwe korfsiak komt in Voornes Duin voor in ruige graslanden, duindoornstruweel (H2160), abelenbossen (onderdeel van H2180C; zie hierboven) en in zoom, mantel en droog struweel van de duinen (leefgebied LG 12⁶). Ruige graslanden ondervinden mogelijk een positief effect van extra stikstofdepositie (verdere verzuivering) en voor duindoornstruweel vormt stikstofdepositie in dit gebied geen knelpunt. Voor zoom, mantel en droog struweel geldt dat de Nauwe korfsiak vooral afhankelijk is van kalkrijk strooisel. Gezien de kalkrijkdom van het gebied heeft stikstofdepositie daarop geen invloed.

De Groenknolorchis komt in Voornes Duin alleen voor in vochtige duinvalleien (H2190), zie verder de beschrijving bij dit habitatype hierboven.

Voor dit Natura 2000-gebied is een (ontwerp)beheerplan opgesteld, waarin de maatregelen worden opgenomen die garanderen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden gehaald. Dit beheerplan is in een vergevorderd stadium, maar is nog niet definitief vastgesteld. Hierop vooruitlopend heeft de provincie Zuid-Holland overeenkomsten afgesloten met de terreinbeherende organisaties over het nemen van instandhoudingsmaatregelen (intensiveren maai- en begrazingsbeheer; aanleg stuifkuilen; opschonen van poelen en meertjes). Door deze maatregelen wordt veel historische stikstof uit het gebied verwijderd en/of gebufferd en wordt het halen van de instandhoudingsdoelstellingen gegarandeerd.

Op grond van het bovenstaande concluderen wij dat de geringe toename van stikstofdepositie van 0,14 mol N/ha/jaar als gevolg van een uitbreiding van de dierenaantallen tot 100 stuks melkvee, RAV-code A1.100.1, 100 stuks melkvee RAV-code A1.13.1, 140 stuks jongvee, RAV-code A3 en 15 schapen, inclusief lammeren, RAV-code B1 van M.T.S. Hoftijzer het halen van de instandhoudingsdoelstellingen niet in de weg staat.

Voordelta

Bij de beoordeling van de effecten als gevolg van de geringe toename in depositie hebben wij rekening gehouden met de specifieke milieukeurmerken en omstandigheden van het gebied. Hieronder vallen o.a. de huidige kwaliteit van de betreffende (sub)habitattypen, de actuele stikstofdepositie en natuurbeheer. Relevant zijn de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden, buitendijks (H1330A) en Embryonale duinen (H2110) en het leefgebied van Scholekster (A130), Bontbekplevier (A137) en Tureluur (A162).

⁶ http://pas.natura2000.nl/pages/herstelstrategieen-deel_ii.aspx

De instandhoudingsdoelstelling van Schorren en zilte graslanden (buitendijks) is gericht op behoud van oppervlakte en kwaliteit. Het habitattype komt voor bij het Brielse Gat. De kwaliteit is overwegend goed. Een klein deel van het areaal is vergrast. In verband hiermee heeft de provincie Zuid-Holland een overeenkomst afgesloten met de terreinbeherende organisatie over het nemen van instandhoudingsmaatregelen, die bestaan uit aanvullend begrazingsbeheer bij het Brielse Gat. Door deze maatregel wordt veel historische stikstof uit het gebied verwijderd en/of gebufferd en wordt het halen van de instandhoudingsdoelstellingen gegarandeerd.

De instandhoudingsdoelstelling van Embryonale duinen is gericht op behoud van oppervlakte en kwaliteit. Het habitattype heeft een zeer dynamisch karakter, waardoor de exacte locatie niet altijd bekend is. De belangrijkste locaties zijn het Brielse Gat, Verklikkerstand (Schouwen en Duiveland), Breezand (Walcheren) en de Veerse Dam. De omstandigheden voor dit habitattype zijn gunstig door het dynamische karakter (o.a. aanvoer zand uit zee, verstuiving) en de huidige kwaliteit is hierdoor goed. Effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn derhalve uitgesloten.

De stikstofgevoelige leefgebieden van Scholekster, Bontbekplevier en Tureluur komen niet voor binnen het deel van de Voordelta dat binnen de provincie Zuid-Holland valt. De toename van de stikstofdepositie als gevolg van de wijziging van (naam bedrijf) doet zich alleen voor in het Zuid-Hollandse deel van het gebied. Effecten van stikstofdepositie als gevolg hiervan op de leefgebieden van Scholekster, Bontbekplevier en Tureluur zijn dan ook niet aan de orde.

Op grond van het bovenstaande concluderen wij dat de geringe toename van stikstofdepositie van 0,09 mol N/ha/jaar als gevolg van een uitbreiding van de dierenaantallen van 100 stuks melkvee, RAV-code A1.100.1, 100 stuks melkvee RAV-code A1.13.1, 140 stuks jongvee, RAV-code A3 en 15 schapen, inclusief lammeren, RAV-code B1 van M.T.S. Hofijzer het halen van de instandhoudingsdoelstellingen niet in de weg staat.

Solleveld & Kapittelduinen

Bij de beoordeling van de effecten als gevolg van de geringe toename in depositie hebben wij rekening gehouden met de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied. Hieronder vallen o.a. de huidige kwaliteit van de betreffende (sub)habitattypen, de actuele stikstofdepositie en natuurbeheer. Relevant zijn de stikstofgevoelige habitattypen Witte duinen (H2120), Grijs duinen, kalkrijk (H2130A) en kalkarm (H2130B), Duinheide met struikhei (H2150), Duinbossen, droog (H2180A) en binnenduintrand (H2180C), Vochtige duinvalleien kalkrijk (H2190B) en het leefgebied van de Nauwe korflak (H1014).

De instandhoudingsdoelstelling voor Witte duinen is gericht op behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit. Het habitattype komt voor langs de hele Noordzeekust van het Natura 2000-gebied. De kwaliteit is matig door beperkte mogelijkheden voor verstuiving, weinig open plekken, overbetreding en verstruweling met duindoorn. Door recent uitgevoerde kustversterkingen zal het areaal zich verplaatsen en kunnen uitbreiden.

De instandhoudingsdoelstellingen voor Grijs duinen zijn gericht op behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit (subtype A en B). Grijs duinen komen voor in een smalle strook in de buitenduinen. Subtype B (kalkarm) komt alleen voor in Solleveld en heeft vrijwel overal een goede kwaliteit. Alleen in het deelgebied Slaperdijk Noord is de kwaliteit matig door vergrassing. De kwaliteit van subtype A (kalkrijk) is grotendeels matig tot slecht als gevolg van verstruiking en vergrassing en lokaal overbetreding en afwezigheid van typische soorten. Alleen in Solleveld is de kwaliteit van subtype A goed. De verwachting is dat delen van de Witte duinen die door kustversterking verder van de zee zijn komen te liggen, zich kunnen ontwikkelen tot Grijs duinen. Er zijn afspraken gemaakt om het beheer te intensiveren en dynamiek in de zee te bevorderen.

De instandhoudingsdoelstelling voor Duinheide met struikhei is gericht op behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit. Duinheide met struikhei komt met een klein oppervlak voor in Solleveld. De kwaliteit is matig. De belangrijkste knelpunten zijn het ontbreken van verjonging, vergrassing en opslag van struiken. De

komende jaren wordt het beheer, waar nodig, geïntensiveerd, waarmee de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden gehaald.

De instandhoudingsdoelstellingen voor Duinbossen zijn gericht op behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit (subtype A en C). Duinbossen komen in een relatief groot deel van het gebied, met de grootste oppervlakten in het Hyacinthenbos, op Landgoed Ockenburg en in het Staelduinse bos. Een deel van het droge duinbos (Ockenburg en Ockenrode) en het grootste deel van het binnenduintrandbos heeft een matige kwaliteit als gevolg van aanwezigheid van exoten en het ontbreken van typische soorten. Het beheer is echter grotendeels voldoende intensief voor instandhouding van het habitatype. Waar dat niet het geval is, wordt het beheer geïntensiveerd.

De instandhoudingsdoelstelling voor Vochtige duinvalleien, kalkrijk is gericht op uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit. Het subhabitatype komt voor in De Banken en de Van Dixhoorndriehoek. Het beheer is reeds geoptimaliseerd voor instandhouding van het habitatype. De kalkrijke bodem en kalkrijk grondwater zorgen voor gunstige omstandigheden (buffering tegen verzuring). Bovendien wordt de kritische depositiewaarde maar in een klein deel van het areaal overschreden.

De Nauwe korfslak komt in Solleveld & Kapittelduinen voor in droge ruigten, duindoornstruweel (H2160) en in zoom, mantel en droog struweel van de duinen (leefgebied LG 12⁷). Droge ruigten ondervinden mogelijk een positief effect van extra stikstofdepositie (verdere verzuuring) en voor duindoornstruweel vormt stikstofdepositie in dit gebied geen knelpunt. Voor zoom, mantel en droog struweel van de duinen wordt de kritische depositiewaarde niet overschreden.

Voor dit Natura 2000-gebied is een beheerplan opgesteld, waarin maatregelen zijn opgenomen die garanderen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden gehaald. In het kader van het beheerplan heeft de provincie Zuid-Holland overeenkomsten afgesloten met de terreinbeherende organisaties over het nemen van instandhoudingsmaatregelen, waarbij het beheer wordt geïntensiveerd en dynamisch zeerepbeheer wordt bevorderd. Door de uitvoering van deze maatregelen is verzekerd dat de instandhoudingsdoelstellingen behaald worden.

Op grond van het bovenstaande concluderen wij dat de geringe toename van stikstofdepositie van 0,12 mol N/ha/jaar als gevolg van een uitbreiding van de dierenaantallen van 100 stuks melkvee, RAV-code A1.100.1, 100 stuks melkvee RAV-code A1.13.1, 140 stuks jongvee, RAV-code A3 en 15 schapen, inclusief lammeren, RAV-code B1 van M.T.S. Hoftijzer het halen van de instandhoudingsdoelstellingen niet in de weg staat.

Duinen Goeree & kwade Hoek

Bij de beoordeling van de effecten als gevolg van de geringe toename in depositie hebben wij rekening gehouden met de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied. Hieronder vallen o.a. de huidige kwaliteit van de betreffende (sub)habitattypen, de actuele stikstofdepositie en natuurbeheer. Relevant zijn de stikstofgevoelige habitattypen Zilte pionierbegroeiingen (H1310), Schorren en zilte graslanden, buitendijks (H1330A), Embryonale duinen (H2110), Witte duinen (H2120), Grijs duinen, kalkrijk (H2130A), kalkarm (H2130B) en heischraal (H2130C) en Vochtige duinvalleien, open water (H2190A), kalkrijk (H2190B) en ontkalkt (H2190C). Daarnaast zijn de leefgebieden van Nauwe korfslak (H1014) en Strandplevier (A138), Scholekster (A130), Bontbekplevier (A 137) en Tureluur (A162) gevoelig voor stikstofdepositie.

Voor Zilte pionierbegroeiingen en Schorren en zilte graslanden (buitendijks) zijn de instandhoudingsdoelstellingen gericht op behoud van oppervlakte en kwaliteit. De habitattypen komen alleen voor in de Kwade Hoek. De kwaliteit is goed en de kritische depositiewaarde wordt in beperkte mate over

⁷ http://pas.natura2000.nl/pages/herstelstrategieen-deel_ii.aspx

een gering oppervlak overschreden. Het huidige beheer is voldoende voor het halen van de instandhoudingsdoelstellingen.

Voor Embryonale duinen is de instandhoudingsdoelstelling gericht op behoud van oppervlakte en kwaliteit. Het habitatype komt eveneens alleen voor in de Kwade Hoek. De kwaliteit is goed en de kritische depositiewaarde wordt in zeer beperkte mate over een zeer gering oppervlak (0,1 ha) overschreden. Vanwege de natuurlijke dynamiek zijn de huidige condities voldoende voor het halen van de instandhoudingsdoelstellingen.

Voor Witte duinen is de instandhoudingsdoelstelling gericht op behoud van oppervlakte en kwaliteit. Het habitatype komt verspreid langs de rand van het gebied voor. De huidige kwaliteit is buiten de Kwade Hoek matig. Grootste knelpunt is een gebrek aan dynamiek. Alleen in het Vuurtorenduin vormt stikstofdepositie een knelpunt.

Voor Grijs duinen zijn de instandhoudingsdoelstellingen gericht op uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit (subtype A), behoud van oppervlakte en kwaliteit (subtype B) en behoud van oppervlakte en verbetering van kwaliteit (subtype C). Het habitatype komt vooral voor in de Westduinen, Middelduinen en Oostduinen. De kwaliteit is deels goed en deels matig als gevolg van opslag van houtige gewassen. Voor Grijs duinen, kalkarm is het huidige beheer voldoende om de instandhoudingsdoelstellingen te garanderen. Voor beide andere subtypen worden aanvullende maatregelen genomen.

Voor Vochtige duinvalleien zijn de instandhoudingsdoelstellingen gericht op behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit (subtype A), uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit (subtype B en C). Het habitatype komt verspreid door het gebied voor, met name in de Westhoofdvallei, de Westduinen, de Middelduinen en de Oostduinen. Voor Vochtige duinvalleien, open water en kalkrijk (H2190A en B) is het huidige beheer voldoende voor het halen van de instandhoudingsdoelstellingen. Voor Vochtige duinvalleien, ontkalkt (H2190C) is dat in de Oost- en Middelduinen en de Westhoofdvallei ook het geval voor. In de Westduinen is de grondwaterhuishouding niet optimaal en het beheer niet voldoende intensief.

De Nauwe korfslak komt vooral veel voor in het noordoostelijk deel van het duingebied en in de Kwade Hoek. Het leefgebied van de soort overlapt deels met de habitatypen Vochtige duinvalleien (H2190B), Duindoornstruweel (H2160) en Ruigten en zomen (H6430C). Voor Duindoornstruweel en Ruigten en zomen ligt de achtergronddepositie onder de kritische depositiewaarde. Voor Vochtige duinvalleien, kalkrijk is het beheer op orde. Daarnaast komt de soort in Duinen Goeree & Kwade Hoek voor in het stikstofgevoelige leefgebied zoom, mantel en droog struweel van de duinen. Hiervan wordt lokaal de kritische depositiewaarde overschreden, maar alleen in delen van het gebied waar de soort niet voorkomt.

Het leefgebied van de Strandplevier, Scholekster, Bontbekplevier en Tureluur komt in Duinen Goeree & Kwade Hoek overeen met één of meerdere van de habitatypen Zilte pioniervegetaties (H1310), Schorren en zilte graslanden (H1330A), Embryonale duinen (H2110), Witte duinen (H2120), Grijs duinen (H2130) en Vochtige duinvalleien (H2190). Deze habitatypen zijn in voorgaande alinea's reeds besproken.

Voor dit Natura 2000-gebied wordt een beheerplan opgesteld, waarin de maatregelen worden opgenomen die garanderen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden gehaald. Dit beheerplan is in een vergevorderd stadium, maar is nog niet definitief vastgesteld. Hierop vooruitlopend heeft de provincie Zuid-Holland overeenkomsten afgesloten met de terreinbeherende organisaties over het nemen van instandhoudingsmaatregelen, die gericht zijn op het intensiveren van het maai- en begrazingsbeheer, plaggen en struweel verwijderen (H2130A, B en C, H2190A). Voor Witte duinen worden in het Vuurtorenduin maatregelen genomen die gericht zijn op het vergroten van de dynamiek (verwijderen struweel, aanleg stuifkullen). Ook voor Grijs duinen, kalkrijk worden maatregelen genomen. Door deze maatregelen wordt

veel historische stikstof uit het gebied verwijderd en/of gebufferd en wordt het halen van de instandhoudingsdoelstellingen gegarandeerd.

Op grond van het bovenstaande concluderen wij dat de geringe toename van stikstofdepositie van 0,06 mol N/ha/jaar als gevolg van een uitbreiding van de dierenaantallen van 100 stuks melkvee, RAV-code A1.100.1, 100 stuks melkvee RAV-code A1.13.1, 140 stuks jongvee, RAV-code A3 en 15 schapen, inclusief lammeren, RAV-code B1 van M.T.S. Hoflijzer het halen van de instandhoudingsdoelstellingen niet in de weg staat.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan een vergunning op grond van artikel 19d, eerste lid, van de wet worden verleend.

